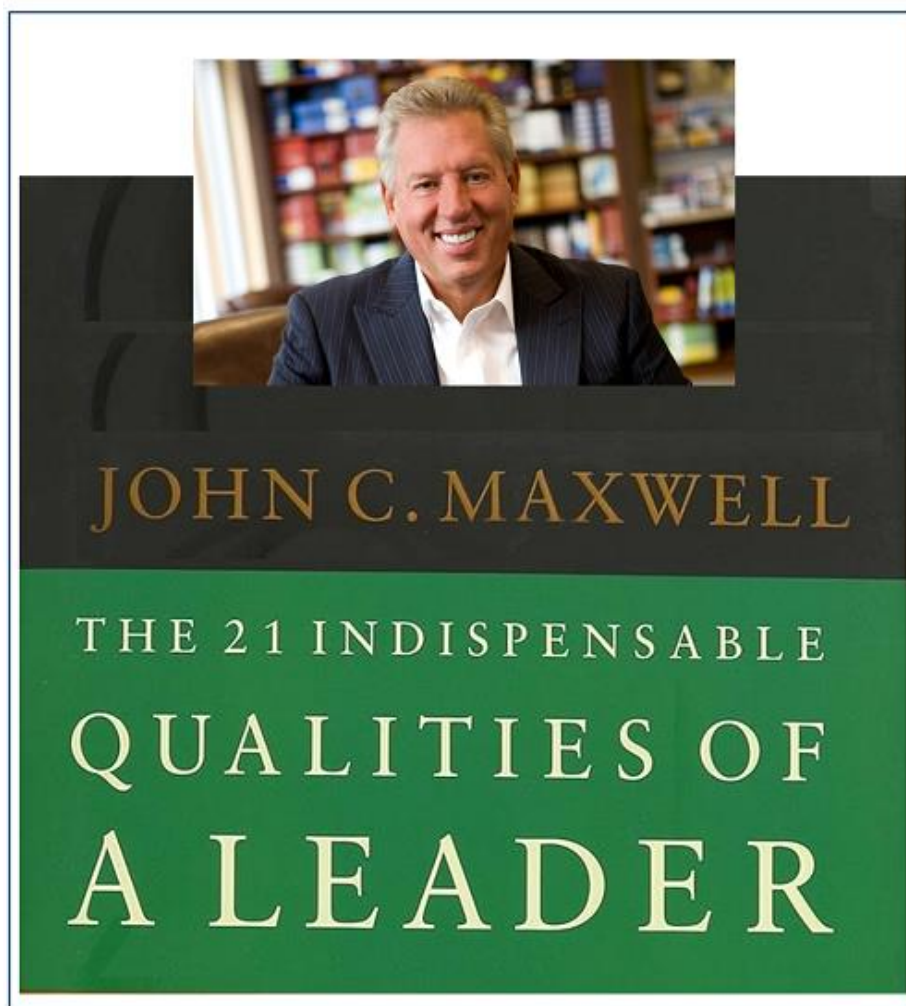

بیست و یک صفت بایسته یک رهبر

جان سی. ماکسول

فصل ۳

تعهد و مسئولیت: مفهومی که اهل عمل را از رویایی‌ها جدا می‌کند

به نام خداوند بخشنده و مهربان

مردم از رهبران غیر متعهد پیروی نمی‌کنند. تعهد می‌تواند دامنه وسیعی داشته باشد از ساعات کارتان گرفته تا تلاشی که برای افزایش قابلیت‌های خود به خرج می‌دهید و یا این‌که چگونه با از خود گذشتگی به همکاران‌تان کمک می‌کنید.

استفن گریک، مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره شرکت اتیکس کسی که از وقتش بیشترین بهره را می‌برد زندگی اش جاودانه می‌شود. یوهان فون شیلر، نمایشنامه نویس

پیری زودرس

چند سال پیش به اتفاق همسر "مارگارت" فرصتی پیدا کردیم که برای گذراندن تعطیلات به ایتالیا برویم. مهمترین اولویت‌های ما یکی غذا و دیگری هنر بود. برای پیدا کردن بهترین غذاها از دوستان‌مان که قبلاً به آن‌جا سفر کرده بودند پرس‌وجو کردیم. برای دیدن بهترین آثار هنری، از راهنما و مسئول خرید موزه هنرهای "متروپولیتن" نیویورک کمک گرفتیم. در جریان این سیاحت از برخی بهترین آثار هنری دیدن کردیم اما هیچ‌کدام به اندازه مجسمه داوود "میکل آنژ" روی من تأثیر نگذاشت. در آن لحظه بود که دانستم چرا این مجسمه را شاه‌کار هنری می‌خوانند.

"میکل آنژ" زندگی فوق‌العاده‌ای داشت. او که احتمالاً بزرگترین هنرمند تمدن غرب به حساب می‌آید و بی‌شک یکی از تأثیرگذارترین آن‌هاست، برای سنگ‌تراشی ساخته شده بود. او زمانی گفته بود که هنوز وقتی از پستان دایه‌اش شیر می‌خورده دنبال ابزاری برای سنگ‌تراشی می‌گشته است. "میکل آنژ" نخستین شاه‌کار هنری خود را در ۲۱ سالگی خلق کرد و قبل از سی سالگی مجسمه "پیتا" و "داوود" را آفرید.

در اوایل سی سالگی به دعوت پاپ "ژولیوس" دوم به رم رفت تا مقبره بزرگی بسازد، اما وقتی به رم رسید از او خواستند یک پروژه نقاشی را تکمیل کند. ابتدا "میکل آنژ" می‌خواست قبول نکند. او رغبتی نداشت که بر سقف یک صومعه کوچک در واتیکان تصاویری نقاشی کند. با آن‌که از کودکی تحت تعلیم نقاشی قرار گرفته بود اما عاشق مجسمه سازی بود. با این وجود، وقتی پاپ اصرار کرد او با اکراه این مأموریت را پذیرفت. پژوهش‌گران می‌گویند رقبای "میکل آنژ" به پاپ فشار آوردند که این طرح را به "میکل آنژ" پیشنهاد کند. آن‌ها امیدوار بودند که او با رد پیشنهاد پاپ از چشم پاپ می‌افتد و یا با قبول آن، اعتبارش از دست می‌رود. اما وقتی "میکل آنژ" این مأموریت را پذیرفت با تمام وجود متعهد شد که این کار را انجام دهد. او که قرار بود تصویر ۱۲ تن از حواریون را نقاشی کند تصویری از چهارصد نفر را کشید و ۹ صحنه را هم از کتاب سفر پیدایش انتخاب نمود. هنرمند نقاش مدت چهار سال در حالی که به پشت خوابیده بود سقف کلیسای "سیستین" را نقاشی کرد برای این کار بهای گزافی پرداخت. این کار برای همیشه دید چشمان او را کاهش داد. "میکل آنژ" گفت: بعد از چهار سال عذاب آور و بیش از چهارصد چهره غول‌آسا احساس کردم به اندازه "جرمیا" پیر شده‌ام. من تازه ۳۷ سال داشتم اما دوستانم وقتی مرا می‌دیدند مرا از شدت پیری نمی‌شناختند.

تأثیر تعهد "میکل آنژ" بسیار زیاد بود. او توانست پاپ را راضی کند تا با دریافت سفارشات دیگر مبالغ بیشتری از واتیکان پول بگیرد. اما از همه این‌ها مهم‌تر آنکه تأثیر شگرفی بر جامعه هنر و نقاشی بر جای گذاشت. نقاشی‌های او در کلیسای "سیستین" چنان جالب و اصل می‌نمود که بسیاری از نقاشان بزرگ و از جمله "رافائل" سبک‌های خود را تغییر دادند. مورخین هنری معتقدند که شاه‌کار "میکل آنژ" برای همیشه جریان نقاشی را در اروپا تغییر داد و تأثیری به همین اندازه بر معماری و مجسمه سازی بر جای گذاشت. بدون تردید استعداد "میکل آنژ" پتانسیل رسیدن به عظمت را در خود داشت، اما بدون تعهد تأثیر و نفوذش به حداقل می‌رسید. وقتی از او پرسیدند چرا در محلی تاریک این‌گونه ساعی‌یانه نقاشی کرده است و دست به خلق آثاری زده که کسی نمی‌تواند آن را ببیند، "میکل آنژ" خیلی ساده جواب داد: خداوند آن را می‌بیند.

موشکافی

دنیا تاکنون رهبر بزرگی که تعهد نداشته باشد به خود ندیده است.

"اد مک الوری"، مدیر شرکت هواپیمایی "یو اس ایر" می‌گوید: **تعهد به ما قدرت جدیدی می‌دهد. هر اتفاقی که بیفتد، بیماری، بی پولی یا مصیبت هرگز چشم از هدف خود بر نمی‌گیریم.**

تعهد چیست؟

تعهد برای هر کس معنای خاصی دارد.

برای یک بوکسور آن است که پس از آن که نقش زمین شد، از جای برخیزد.

برای یک دونده ماراثن آن است که وقتی نیرویش را از دست داد، ده مایل بیشتر بدود.

برای یک سرباز بالا رفتن از تپه است بی آن که بداند آن جا چه چیزی انتظارش را می‌کشد.

برای یک مبلغ مذهبی گذشتن از آسایش و راحتی خود برای دادن آسایش و راحتی بیشتر به دیگران است.

و برای یک رهبر، این‌ها و بیش از این‌ها، زیرا همه کسانی که آن‌ها را راهنمایی می‌کنید به شما وابستگی دارند.

اگر می‌خواهید رهبر مؤثری باشید باید متعهد باشید. تعهد راستین و واقعی به اشخاص الهام می‌بخشد و اشخاص

را جذب می‌کند. به آن‌ها نشان می‌دهد که شما پای‌بند هستید و اعتقاد دارید آن‌ها در صورتی به شما اعتقاد

پیدا می‌کنند که شما به خودتان اعتقاد پیدا کنید.

ماهیت راستین تعهد کدام است؟

این ملاحظات را در نظر بگیرید.

- **تعهد از دل شروع می‌شود**

بعضی‌ها می‌خواهند قبل از قبول تعهد همه چیز عالی و بی‌کم‌وکاست باشد. اما تعهد همیشه مقدم بر دستاورد و موفقیت است. می‌گویند که اسب برنده همیشه تا نیم مایل اول را تا نفس دارد می‌دود اما بقیه مسیر را از روی تعهدی که احساس می‌کند می‌دود. "مایکل جردن" بسکتبالیست افسانه‌ای می‌گوید: این دل است که خوب را از عالی جدا می‌کند. اگر می‌خواهید به عنوان رهبر تفاوتی در زندگی دیگران ایجاد کنید به دل خود رجوع کنید و ببینید آیا به واقع برای این مهم متعهد هستید یا خیر.

- **معیار تعهد عمل و اقدام است**

صحبت کردن درباره تعهد یک مطلب است و کاری صورت دادن در قبال آن مطلبی دیگر. تنها معیار تعهد عمل است. "آرتور گوردون" می‌گوید: کاری از حرف زدن ساده‌تر نیست و کاری دشوارتر از این نیست که روز بعد حرف‌تان را به مرحله عمل در آورید. از کسی شنیدم که یک قاضی در جریان همه‌پرسی برای تصدی کاری انتخاب شده بود. این قاضی در جریان سخنرانی انتخاباتی خود گفت: می‌خواهم از ۴۲۴ نفری که قول دادند به من رأی می‌دهند تشکر کنم. مایل هستم از ۳۱۶ نفری تشکر کنم که گفتند به من رأی دادند. مایلیم از ۴۷ نفری تشکر کنم که پنج‌شنبه گذشته به پای صندوق آمدند و سرانجام باید از ۲۶ نفری تشکر کنم که به راستی رأی خودشان را به سود من به صندوق ریختند. وقتی مسئله پای‌بندی به تعهدات مطرح می‌شود شما چگونه عمل می‌کنید؟

- **تعهد درها را به روی موفقیت می‌گشاید**

شما به عنوان یک رهبر با موانع و مخالفت‌های عدیده‌ای روبه‌رو می‌شوید و حتماً تاکنون هم این را تجربه کرده‌اید و در مواقعی تعهد تنها عاملی است که شما را به جلو حرکت می‌دهد. "دیوید مک‌نالی" در این خصوص

می‌گوید: **تعهد دشمن مقاومت است زیرا این قولی جدی برای حرکت به جلوست.** تعهد سبب می‌شود هر بار که نقش زمین می‌شوید از جای برخیزید و روی پا بایستید. اگر می‌خواهید به جایگاه ارزشمندی برسید، باید متعهد باشید.

• به این موضوع فکر کنید

در زمینه تعهد و متعهد شدن، به چهار گروه از اشخاص بر می‌خوریم:

- ۱- از زیر کار در روها: کسانی که هدفی ندارند و متعهد نمی‌شود.
 - ۲- محافظه کارها: کسانی که مطمئن نیستند آیا به هدف خود می‌رسند و بنابراین از متعهد شدن می‌ترسند.
 - ۳- انصرافی‌ها: کسانی که هدف دارند و به سمت هدف خود حرکت می‌کنند اما وقتی به مشکلی برخوردند از آن دست می‌کشند.
 - ۴- جان‌فشان‌ها: کسانی که هدف دارند و به این هدف متعهد هستند و برای رسیدن به این هدف هر بهایی را که لازم است می‌پردازند.
- شما در کدام دسته جای دارید؟ آیا به هدف‌های خود رسیده‌اید؟ آیا به همه آنچه احساس می‌کنید می‌توانید برسید رسیده‌اید؟ آیا اشخاص به شما اعتقاد دارند و از شما حمایت می‌کنند؟ اگر جواب تان به هر یکی از این سؤالات منفی باشد به احتمال زیاد ریشه آن به میزان تعهد شما باز می‌گردد.

راه دست‌یابی

برای بهبود تعهد خود اقدامات زیر را صورت دهید.

- آن را اندازه بگیرید.

گاه احساس می‌کنیم به چیزی وابسته هستیم اما اعمال و رفتار ما چیز دیگری را نشان می‌دهند.

- تقویم و دفتر یادداشت خود را بردارید و به آن‌ها نگاهی بیندازید.

ببینید اوقات خود را چگونه می‌گذرانید، پول‌تان را کجا خرج می‌کنید، چه مقدار از زمان را در محل کار می‌گذرانید، چه مقدار را وقف خدمت به دیگران می‌کنید، چه مدت را با افراد خانواده می‌گذرانید، چه مقدار از اوقات شما صرف سلامتی و فعالیت‌های تفریحی می‌شود و غیره و غیره. بعد حساب کنید چه مبلغی را صرف هزینه‌های زندگی می‌کنید، چه مبلغی را برای سرگرمی، برای رشد و اعتلای شخصی و برای کمک کردن به دیگران پرداخت می‌کنید؟ همه این‌ها معیارهای راستین تعهد شما هستند. احتمالاً از آن‌چه دستگیرتان می‌شود، حیرت زده می‌شوید.

- به این توجه کنید که چه کاری ارزش آن را دارد که به خاطر آن خودتان را هلاک کنید؟

یکی از سؤالاتی که هر کس باید از خودش بپرسد، این است که برای چه کاری حاضرم جانم را بدهم؟ آن چه کاری است که در هر شرایط مایل هستید آن را انجام بدهید؟ روی این موضوع فکر کنید. یافته خود را یادداشت نمایید و بعد ببینید که آیا اعمال و رفتار شما با این ایده آل‌ها هم‌خوانی دارند یا خیر؟

- از روش ادیسون استفاده کنید

اگر مشکل شما برداشتن قدم اول به سوی یک تعهد است کاری را که توماس ادیسون انجام داد بکنید. وقتی او ایده مناسبی برای یک اختراع پیدا می‌کرد از خبرنگاران مطبوعات می‌خواست با او جلسه‌ای تشکیل بدهند

و بعد خبر را به همه اعلام کنند. آن گاه به آزمایشگاه خود می‌رفت و آن را اختراع می‌نمود. برنامه‌های خود را عملی کنید اینگونه تعهد بیشتری برای عملی کردن تصمیم خود پیدا می‌کنید.

نمونه موردی

"بیل برادلی" بازیکن بسکتبال در سن ۱۵ سالگی در یک اردوی ورزشی در زمینه بسکتبال که زیر نظر "ادما کالی" اداره می‌شد شرکت کرد. در خلال این اردو "ادما کالی" حرفی زد که زندگی "برادلی" را تغییر داد. به خاطر داشته باشید اگر با تمام وجود و با تمام توانمندی در بازی شرکت نکنید هستند کسانی که از توانمندی شما برخوردار باشند روزی فرا می‌رسد که روبه روی هم قرار بگیرید و آن‌ها از شما بهتر ظاهر شوند. مطابق با این معیار، شما در کجای کار قرار گرفته‌اید؟

دکتر علی اصغر صفری فرد

نویسنده، مشاور و مدرس

توسعه مهارت‌های مدیریتی

۰۹۱۲۲۱۳۷۱۴۴